

REDACTIUNEA,  
Administrațiunea și Tipografia  
Brașov, piața mare nr. 30.  
Scrisori neînscrise nu se pri-  
mesc. — Manuscrise nu se  
retrimit.  
INSERATE  
se primesc la Administrațiunea în  
Brașov și la următoarele  
BIROURI de ANUNȚURI:  
în Viena la N. Dukos Nachf.,  
Nux. Augenfeld & Emeric Les-  
ner, Heinrich Schalek, A. Op-  
pelik Nachf., Anton Oppelk.  
în Budapesta: la A. V. Gold-  
berger, Ekstein Bernat, Iuliu  
Leopold (VII Erzsébet-körut).  
PREȚUL INSERȚIUNILOR:  
o serie garzonă pe o coloană  
10 bani pentru o publicare. —  
Publicări mai dese după tari-  
fa și învoială. — RECLAME pe  
pagina 3-a o serie 20 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.  
Abonamente pentru Austro-Ungarie:  
Pe un an 24 cor., pe șase luni  
12 cor., pe trei luni 6 cor.  
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.  
Pentru România și străinătate:  
Pe un an 40 franci, pe șase  
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
N-rii de Duminică 8 franci.  
Se primumeră la toate din  
ciule postale din țară și din  
afară și la d-nii colectorilor.  
Abonamentul pentru Brașov:  
Administrațiunea, Piața mare,  
Tergul Inului Nr. 30, orașul  
I. Pe un an 20 cor., pe șase  
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.  
Cu dusul în casă: Pe un an  
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei  
luni 6 corone. — Un exemplar  
10 bani. — Atât abonamentele  
cât și inserțiunile sunt a se  
plăti înainte.

Nr. 273.

Brașov, Vineri 13 (26) Decembrie.

1902.

## Invetătorii de stat și ai noștri.

I.

Guvernele noastre caută și află, séu, mai bine și, făuresc contraste între cetățenii de diferite naționalități cu scop ostil liberei și firesei lor dezvoltări naționale. Nemaghiarii, cât timp țin la naționalitatea lor — și la acesta vor ține în veci — sunt priviți ca inimicii statului. Acesta este sorginta nedreptăților, ce trebuie ei să le îndure.

Dintre toate nedreptățile, câte se fac naționalităților nemaghiare, nici una nu e așa de dăunătoare pentru aceste și așa de dezastruoasă pentru țară însăși, ca politica urmărită de guvernele ungare pe terenul învățământului popular. Acesta politică se poate caracteriza cu cuvintele: „Invetății unguresce, séu rămâneți butuci“.

Pe la orașe și sate maghiare se ridică din visteria publică palaturi de învățământ cu multime de invetători și invetătore bine plătite. Nemaghiarii séu trebuie să-și susțină din banii proprii, pre lângă că susțin cu dările lor și școlile statului, școlii cu limba lor maternă ca limbă de predare, séu să-și dea copiii la școlile statului, unde, în contra legii, li-se propune într-o limbă neînțeleasă de ei și nu se pot deștepta.

Un joc frivol acesta cu cea mai sănătă datorință a fie-cărui guvern din lume, adică cu datorința de a-și deștepta cetățenii și a-i face capabili de a pute susține cu onore lupta de concurență cu poporele altor state.

Acest joc frivol se va răsbuna odată cumplit asupra acestei țări nefericite. Vom ajunge în privința culturală cōda și prada tuturor poporelor și statelor, cari ne încunjură, căci societatea maghiară, care singură mai are ceva trecere înaintea guvernului omnipotent, orbită de grando-

manie, aprobă frivolul și periculosul joc.

Dăscălimea, la începerea vieții așa și constituționale solidară și cu voce puternică și respectată într-ale învățământului popular, adică e o nulă mare în politica învățământului, căci este împerechiată și înstreținată de cătră olaltă prin diferite plăți și ranguri. Cei de stat, veți dōmne! avēnd plăți mai bune și socotindu-se a fi și mântuitorii de stat, desconsideră pe cei comunalii și confesionali și se gerază ca aristocrații invetătorimeii.

„Divide et impera“ a făcut din dăscălimea din țară, care odinioară prescria și impunea guvernului direcțiunea învățământului popular, o turmă blândă, care nu mai cugetă, ci eșecută orbiș.

Guvernul acum se pregătesce a crea și mai mare prăpastia între invetătorii de stat și cei comunalii și confesionali. Ridică plata fundamentală a invetătorilor regulați dela 500 fl. și bani de quartir, la 700 fl. și bani de quartir, până-ce ai noștri, adică cei confesionali, în multe locuri n'au nici 300 fl., ér decă ajung la cvincuenale și le și pretind, se poate întâmpla să fie și scoși din post sub un pretext séu altul, ca să se potă alege alții, de cei mai ef-tini.

Nu-i vorbă, că invetătorul, care absolvă 4 clase gimnasiale și alte 4 preparandiale și căruia i-se încredințază cele mai scumpe odore, copiii, ca să-i crească și învețe, merită cele 700 fl. Dér de ce nu se dă tot acesta plată și invetătorilor confesionali? N'au ei tot aceeași calificatiune? Nu fac ei familiei, statului și omenimei tot aceleași servicii ca și cei de stat?

De ce nu li-se dă déră aceeași plată?

De aceea pentru că confesiunea, care trebuie să plătescă totodată și

pe dascălii statului, nu-i potă plăti pe ai séi tot așa de bine.

Ce anomalie! Pe acela, care nu te servește, îl plătesci mai bine, decât pe cel care te servește!

**Cancelarul rus Lambsdorff în Budapesta.** În călătoria sa spre Belgradul Serbiei, contele Lambsdorff a sosit alaltăeri în Budapesta. El venise prin Lemberg și a sosit în capitala ungară cu trenul de amiazi, însoțit de doi lachei. A descins la Hotel „Hungaria“ unde scurt după sosire l'a vizitat consulul rus din Budapesta prințul Lvov. Lambsdorff i-a declarat consulului, că dorește a călători în cel mai mare incognito. N'a primit nici o vizită, nici n'a făcut nimēni vizite, decât prințului Lvov. Lambsdorff și-a schimbat planul de călătorie, căci n'a plecat alaltăeri séra spre Belgrad, ci numai ér după amiazi la 2 ore și 40 m. Lambsdorff sosește adică la Belgrad, de acolo va merge la Niș și apoi la Sofia. Din Sofia plecă la 28 Dec., la 29 va fi érași în Budapesta și de aici va merge spre Viena.

## Din comitatul Hunedōrei.

Deva, 21 Decembrie n.

Stimate d-le Redactor!

Pe ziua de ér 20 Decembrie st. n. 1902 a fost convocată adunarea generală estra-ordinară a comitatului nostru c'un program destul de variat. Adunarea fū deschisă de fișpanul Barcsay Kálmán și până cătră amēdi, s'au măcinat repede aprōpe 80 de obiecte. Membrii au fost fórte puținți de față; discutiuni meritorie mai de loc.

După publicarea legilor sancționate și cetera cātor-va ordinațiuni ministeriale, s'au ales un membru nou în comisiunea administrativă și doi membri, cari vor asista la predarea perceptoratului comitatens.

Înainte de a-se trece la cauzele interne, apelațiuni și petiții, membrul Francisc Hossu-Longin, a cerut cuvēntul,

pentru a adresa vice-șpanului o interpelare.

Drept motivare a interpelării, oratorul espunēnd cazul cu părintele Iosif Stupiniamu, arată câtă indignare a cuprins pe fii sufletesci ai numitului preot, când au aflat cum el a fost tractat și oāt de nesfii se vatēmă adică dreptul și autoritatea eclesiastică.

În considerare, decī, că vice-șpanul, ca primul funcționar al comitatului, are chemarea și datorința să vegheze nu numai asupra liberei exercitări a instrucțiunii religioase morale, ci și asupra libertății personale a acelor, cari sunt încredințați cu instruirea religioasă a tineretului, îi adresez următoarea:

### Interpelare:

1) Are cunoscință d-l vice-șpan, că Ilustr. Sa d-l Episcop gr. cat. din Lugōș, în tōmna acesta, a numit paroch gr. cat. în Bărcea-mare pe părintele Iosif Stupiniamu, cu însărcinarea, ca să administreze și filiala Deva și că tot-odată să fie și catechet la școlile reale, la preperandia de stat și la școlă de fetițe din Deva?

2) Are cunoscință d-l vice-șpan despre aceea, că în săptămānile trecute senatul școlar din Bărcea-mică, a interdiș numitului catechet de a funcționa, în școlă de stat din acea comună?

Și decă are cunoscință, să ne spună:

3) Din ce motive și pe basa căror date positive numitul catechet a fost oprit de a-și împlini datorințele impuse lui de superioritatea bisericească?

4) Are cunoscință d-l vice-șpan despre articolul: „Nem szabad magyarul beszélni“. (Nu-i iertat a-se vorbi unguresce) ce a apărut în diarul „Hunyad vármegye“ de la 11 Decembrie a. c. nr. 99?

Și decă are, să ne spună:

5) Decă d-l vice-șpan consideră de compatibil, ca organul oficios al comitatului, să publice asemenea comunicate?

Și cu deosebire, să ne spună:

6) Că ore adevărat să fie, ce se vorbesce, că adică articolul menționat ar fi fost inspirat de d-sa, séu de care-va din gremiul comitatului?

7) Ce măsură a luat, ca să se aperse dreptul catechetului și ca acel organ oficios al comitatului, să fie adus la reson?

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

## Haina albă.

De François Coppée.

Brasiliēni cu colōrea lor ca cea a tutunului, cu lanțuri de aur în gāt și cu portofelurile lor pline de bancnote imperiale, își închipuesc, că cunosc Parisul, îndată-ce au asistat la reprezentația unei opere, s'au plimbat odată cu trăsura prin Bois de Boulogne și au mâncat ceva într'un restaurant de nopțe; ér noi suntem nisce zevcei bunți de inimă, cari acordăm celui dintăiu venit titlul de „Parisian“, îndată ce vedem, că pricepe repede un calambur și că cunosc prețul unei frumuseți de modă. În realitate, nu știu decă o viētă întregă de observare ar fi suficientă, spre a scruta acest oraș monstru, în care fie-care cartier, fie-care stradă își are timbrul séu particular. caracterul séu original. Deosebirea între figură este atât de frapantă, în cât transferarea lor într'un alt oraș pare cu desăvērșire imposibilă. Ce surprisă ar fi d. e. pentru un oțios, care totă ziua măsură strășile, decă ar

vede un acționar din cartierul bursei, trecēnd prin curțile pacnice ale Academiei!

Varietatea acesta nesfârșită în tipurile de stradă ale marelui oraș este pentru adevēratul Parisian, pentru Parisianul băștinaș, un isvor nesecat de interes și conservă într'însul, decă este dotat cu puțină fantasia, vioiciunea impresiilor, pe cari le are de exemplu un voiagior, care a sosit d'abia a séra.

Eu însu-mi, care sunt născut în Paris și am locuit în tot-dēuna aici și care m'aș putē plānge ca Alfred de Musset, că cunosc fie-care piatră de pavagiu, rămân adesea uimit de descoperirile, ce le fac la preumblările mele aventuroase. Așa am dat în dosul fabricii de gobeline de tabloul sombru al unui canal venețian, ér în Grenelle, căți-va pași de la Champ de Mars de o piață publică din Cairo, muiată în arșița sōrelui de sud, formând ore cum un cadru potrivit pentru asasinarea generalului Kleber, care fusese străpuns de cătră fanaticul Suleiman-el-Habbi cu șese împunsături de pumnal.

Când m'am mutat în colțul liniștit al cartierului St. Germain, unde locuiesc acum de 10 ani, îndrăgisem în curēnd

strada adormită, aprōpe ca la sate, numită strada Rousselet, care se începe imediat în fața porții mele. În secolul 17. se numia „Strada vacilor“, și de sigur, că nu era atunci, de cât o mică stradă infundată, însă căți-va aristocrați își zidiseră deja acolo vile și tot aici nu departe de casa alienaților muri și Madame de la Sablière, eminenta amică a lui Lafontaine. — Dintr'un palat din secolul trecut, la colțul strășii Oudinot s'a făcut spitalul călugărilor Sfântul Ioan de Deo, și pomii frumosei lor grădini se înalță peste vechiul și stricatul zid, ce se întinde aprōpe pe întreaga lungime a strășii Rousselet. Pe partea de dincolo este o serie de case sērăcăcioase, unde locuiesc industriași și mici funcționari. Strada Rousselet are un pavagiu din cele mai ticăloase, luxul unui trotoar nu se observă de oāt pe ici pe colo; ea a fost una dintre cele din urmă străși, din cari au dispărut laternele de petrol. Prāvālii puținți și și acestea fórte modeste: Prāvālia ciobotarului, care vinde încălțăminte vechi; pivnița întunecōsă a negustorului de cărbuni din Auvergne; cărciuma la capētul strășii, cu firma clasică: „La colțul bun“, și nisce băcānii

scunde, în cari de vr'o 20 de ani îmbētrānesc nisce bombōne în cutii de sticlă, topindu-se vara și înghețând érna; alătu-tea de ele se vēd nisce tablouri reprezentând nisce husari în uniforma de la 1840 și portretul împrejmuit cu câte-va strofe dintr'o poezie a jidovului rēțăcitor. — Înaintea ferestrelor stau întinse la uscat nisce albituri, ér într'un bāltoc se scaldă rațele. Ai crede că te afli într'un oraș provincial, într'una din mahalalele, cari stau în contact imediat cu țera și mahalaua formēză un fel de tranziție între oraș și sat.

Fiind-că trāsurile trec cam rar prin strada Rousselet, părinții își lasă copiii să se jōce în mijlocul strășii. Și sunt fórte mulți copii aici, de ore-ce ómenii sērăci hubar n'au de doctrinele naționaleconomului Malthus. Ei nu sunt așa îngrijați de băieții séu fetele lor, cari la etatea de 12 ani intră la ucenicie și când sunt de 16 ani își câștigă singuri pānea.

Pe la orele 4, când ies elevii de la școlă călugărilor din strada Vanneau, strada Rousselet se umple de copii. Fiind-că trec adesea pe această stradă, îi cunosc acum pe toți, mă interesez de ei și le

Vice-spanul în răspunsul său se făcea ca de obicei, cum se dice, „căzut de pe lopată“, exprimându-și mirarea, cum de este tras la răspundere și pentru nisele lucruri ca cele ce s'au spus în interpellarea de mai sus. Cu toate acestea, a fost de necesar a declara, că d-sa, ca vice-span n'are cunoștință oficială despre numirea de paroh și catechet a părintelui I. Stupinianu, — și nici despre procederea senatului școlar din Bârcea-mică (care l'a suspendat pe catechet din postul său). Mai departe a declarat, că comitatul Hunedorei, până în prezent, n'are organ de publicitate oficios, deci pentru acel comunicat, pe care și d-sa l'a cetit, are să răspundă numai redactorul. Terminând dice, că de comun neînțelegerile cauzază și învenineză divergențele de păreri.

Cere, ca răspunsul său să se ia la cunoștință.

Fișpanul, drept deslușire spune, că p. I. Stupinianu nu a fost numit catechet la Bârcea-mică din partea ministerului.

Interpelantul Francisc Hossu Longin declară, că nu e mulțumit cu răspunsul, pentru-că:

Are cunoștință pozitivă, că cazul părintelui I. Stupinianu s'a pertractat în comisiunea administrativă, unde și d-l vice-span a fost de față, și d-sa n'a avut nici un cuvânt pentru apărarea huiduitului. Apoi peste tot nu înțelege cum s'a și putut pertracta cauza acolo, când bine este știut, că răspundere, catechet nu putea fi lui eclesiastică.

Nu cum-va — dice interpelantul — totă această afacere a înscenat-o d-l inspector școlar (Rhet), ca să repareze încâtva deruta d-sale de la ultimele alegeri de deputați din Brașov și Deva — și fiascul cu petiția de mai zilele trecute?... (Rîsete).

Dér unde rămâne libertatea personală și constituțională, decă deja și prin comitate, și anume într'un comitat cu majoritate română, cum e al nostru, un preot și catechet român pôte fi tractat așa, precum a fost tractat parochul nostru și catechetul copiilor noștri? — și la care tractare, primul oficial al administrațiunii privește cu mâinile în sân?

Până acolo să fi ajuns, ca preotul român să pôtă fi batjocurit și huiduit de ori și cine, pentru-că își împlinesc datoria de preot, pentru-că le dice copiilor români să-l salute românesc?

Orî nu este lucrul de rîs, când un preot român, întelîndu-se cu școlarii săi români, e salutată de ei cu: „Jurigel“, „Alisolgaja“, „Șocolom kezi“ și alte bazaconii de aceste?... (Rîsete).

Dér ori are, ori n'are cunoștință oficială d-l vice-span despre numirea paro-

chului și a catechetului, ori e numit, ori nu e numit de ministeriu, cazul în sine e cu mult mai grav, decă ca vice-spanului să-i fie permis a proba auzăciind, gîona și hula pornită contra autorității bisericești noastre, cu tôte că nu scie omul ce să facă, se ia în serios, său se rîdă de comunicatul amintit, de care așa se vede acum și d-l vice-span se feresce, un comunicat de acelea, de carî apar acum tot mai des prin diarele nebotezate. (Rîsete)

Și eu sunt de părerea d-lui vice-span, că: de comun neînțelegerile cauzază și învenineză divergențele de păreri; chiar pentru aceea așteptam și noi, să fim bine înțeleși de d-vostre când venim cu gravamele de ale noastre și să nu ni-se talmăcescă intențiile totdeauna drept „păcate patriotice“ și drept intenții dușmănoase!

Nu este bine ca asemeni rele să se încuibe și la noi. D-l vice-span să-și facă datoria și divergențele periculoase, de carî a vorbit, vor fi delăturate.

Majoritatea ia la cunoștință răspunsul vice-spanului.

Intrând erăși în desbaterea obiectelor puse la ordinea zilei, până cătră amedî tôte au fost rezolvite, conform propunerilor comisiunii permanente.

Correspondentul.

### Reformele pentru Macedonia.

Diarele turcesci din Constantinopol publică ordonanțele pentru punerea în aplicare a dispozițiunilor din reformele decretate pentru provinciile europene ale imperiului și relative la instituirea jandarmeriei și înființarea tribunalelor.

\*

După o scire din Sofia, ambasadorul rus la Constantinopol, Sinoview, va sosi acolo în ziua când va sosi și ministrul de externe al Rusiei, Lambsdorff, pentru a-i espune situațiunea din Macedonia.

Probabil, că decisiunea pentru rezolvarea cestiunei orientale, se va rezolva după raportul lui Sinoview.

\*

Diarul „Die Zeit“ din Viena publică o depeșă din Berlin, după care ministrul Rusiei Lambsdorff, vré să asigure pacea în Balcani, satisfăcînd aspirațiunile creștinilor în privința reformelor. însă în același timp va căuta să nu slăbescă autoritatea Sultanului.

### Procesul deputatului Valasek

Inaintea tribunalului din Nitra s'a început alaltăeri judecarea procesului lui Ioan Valasek deputat slovac naționalist ales în cercul Verbo — Valasek e acuzat de agitațiune contra Maghiarilor, ce ar fi

comis'o în vorbirea sa program ținută în Krakov. El să fi pretins atunci școle cu limba de predare slovacă și cărți de dare slovacesci, apoi vorbire de șenolat să fi ăis, că în aceste poporul e înveninat cu limba maghiară, că națiunea slovacă e asuprită și că Maghiarii ar trebui alungați éráși în Asia, de unde au venit.

Acusatul Valasek négă, că a agitat în contra Maghiarilor și a statului. El n'a ăis, că Maghiarii să méréă în Asia, a ăis însă că Maghiarii și Slovaci împreună au alungat din țéră pe Tătari și Turci, să fie dér ca înainte c'o mîie de ani.

Președintele spune, că acusatul greșese, de óre-ce Tătarii au eșit de bună voie din țéră, ér la alungarea Turcilor Slovaci n'au luat parte.

Acusatul: Se pôte!

Președintele: Nu spui adevérul când ăicî, că Slovaci sunt asupriți, căci în școlele d-vostre învêțați în limba slovacă.

Acusatul: În școlele de stat nu.

Președintele: Așa-i! Dér Slovaci de ce nu învêță ungrurasce. Statul vè face tot posibilul să învêțați ungresce, d-vostre însă nu vretî.

Urméză ascultarea martorilor. Patru din acestia declară în fața acusatului, că el a întrebuintat espresiunile incriminate. Al cincilea martor șovăesce și spune, că a fost amenințat înainte de pertractare să nu facă depozitiți agravante contra acusatului. Interesantă a fost depozitiția fisolgăbirului pensantă Csenkey, care a ăis că în Miava, afară de funcționari, toți se însuflețesc de partidul național slovac. După alegere, poporul n'a voit să mai primescă citațiuni în limba maghiară.

În favorul acusatului Valasek depun 10 martori, însă tribunalul nu-i admite la jurămînt. Din cauza acésta un aspru conflict s'a produs între procuror și apărătorul Szeci. Apărătorul impută procurorului, că e condus de intenții ciudate. Procurorul dice, că intențiile lui sunt mai patriotice, de cât ale apărătorului. Apărătorul protestéză și nu dă voie niméni să se îndoescă de patriotismul său. Procurorul neputînd să-i răspundă, ăise, că clientul apărătorului e un panslavist, ceea-ce va și dovedi.

După ascultarea martorilor urmărechisorul și apărarea, apoi sentința, pe carî nu le cunoscem când scriem réndurile acestea.

### Colegiul cardinalilor la papa.

În ziua de 23 Decemvrie papa a primit colegiul cardinalilor, care s'a prezentat să-și espriie felicitările de Crăciun. În numele colegiului a vorbit cardinalul Oreglia, ca cel mai înaintat în eitate.

La discursul lui Oreglia, papa a răspuns spunînd, că în anul acesta jubilar a avut ocașiunea a primi multe manifestații de iubire din lumea catolică, însă tot anul acesta a fost tulburat și prin unele evenimente sociale, carî l-au întristat. Cu regret relevéză papa mai ales proiectul de lege italian asupra divorțului, care însemnéză resturnarea ordinii creștine și aședarea statelor pe basa naturalismului păgân. Papa a relevat apoi importanța acțiunii democrației creștine. Acésta acțiune, care corespunde necesităților timpului o aprobă, însă circumserie scopurile și mijlocele așa că decă cineva ajunge pe căi rătăcitesé nu se atribue acésta lipsei de conducere autoritativă. În acțiunea acésta devoltă o activitate vrednică de laudă mai multe persoane distinse atât în Italia, cât și în streinătate, mai ales câteva sute de ómeni tineri.

El a fost acela, care a îndemnat clerul, să desfășure activitate pe acest teren, avînd în vedere anumite norme. Ideea democrației, în concepția bisericești, nu numai că se potrivește în mod admirabil cu doctrina revelată și cu convingerile religiose, dér s'a născut direct din creștinism și s'a întărit prin creștinism, în urma lățirii evangheliei între popóre.

Pe o cale cu desăvîrșire deosebită merge mișcarea revoluționară ateistă, care urmăresce altă țintă. Statele civile sunt

amenințate de zile amare. Mișcarea populară creștină, care stă în contradicere manifestă cu social-democrația și care o combate pe acésta, va face marî servicii societății civile.

## SCIRILE ZILEI.

— 12 (25) Decemvrie

**Proiect de legi.** Ministrul ungresc de comerciu Ludovic Lang a spus în ședința de Vinerea trecută a dietei, că are de gînd să presente camerei patru proiecte noué de legi, și anume: un proiect despre căile ferate vicinale, altul despre caselle de ajutorare a bolnavilor, al treilea despre asigurarea muncitorilor în cas de accidente și un proiect privitor la revizuirea legii industriale.

**Wlassisc și școlele.** O fôie din Budapesta spune, că în timpul vacanței de Crăciun, ministrul Wlassisc se va ocupa cu noul plan de învățămînt în instituttele pedagogice și cu planul de învățămînt în gimnasia, pe carî le va publica în curînd.

**Incompatibilitatea membrilor camerei magnaților.** În ședința de la 31 Decemvrie a dietei, ministrul president va prezenta un proiect de lege privitor la incompatibilitatea membrilor din camera magnaților.

**Foi noué maghiare.** A apărut primul număr din diarul politic „Brassói Hirlap“, care va apăré de la anul nou începînd, în fie-care ăi, avînd de redactor pe d-l K. Molnár Lajos. Numitul diar în primul său număr publică o scrisóre a contelui Apponyi, în care președintele camerei se ocupă cu Sașii din cunoscutul său punct de vedere. Cu tôte acestea diarul promite a observa o atitudine politică conciliantă. — Un alt diar ungresc va mai apare în Brașov de doué ori pe lună, și anume odată ungresce și odată nemțesce, sub titlul „Erdélyi Népakarat“, avînd de redactor pe d-l Victor Knaller, ér editor pe d-l Lazar Köpf. Acest diar va propaga socialismul.

**Cadoul Reginei României.** Maj. Sa Regina Elisabeta a trimis d-nei Manoloff, soția prefectului de Rusciuk, o prea frumoasă broșă de aur, de o mare valóre artistică și ornată cu inițialele sale, în amintirea visitei M. S. Regelui Carol în Bulgaria, când d-na Manoloff în fruntea dómnelor din elita Rusciukului, i-au eșit spre întîmpinare la debarcader, oferindu-i buchete de flori.

**Date statistice.** În Ungaria judecătorii sunt în număr de 2.923, personalul concipiștilor 1.313, personalul funcționarilor ajutători 3.201. Notari publici sunt 270, substituiți său candidați 168, advocați 4.873, candidați de advocați 2.467.

**Femeie de 130 ani.** Diarului „E—k“ din Clușiu i se scrie, că în comuna Vișag, nu departe de B. Huedin a murit zilele acestea o Româncă de 130 ani. În cei din urmă 50 de ani ai vieții sale se ocupa cu vrăjitoria. Rachiu n'a beut în viața ei și carne n'a prea mîncat, trăind numai cu mămăligă și lapte. Tot satul a fost la înmormîntarea ei.

**Cel mai credincios amic al Rusiei.** Cu ocașiunea onomasticești Tarului, agentul diplomatic rusesc Bahmetyev din Sofia a ținut un toast, la dejunul ce l'a dat el, pentru principele Ferdinand al Bulgariei și a ăis, că principelu este cel mai credincios amic al Rusiei.

**Situațiunea Băncii Naționale a României.** Situațiunea Băncii Naționale pe ultima săptămîna a fost următorea: Reserva de aur a Băncii a atins cifra de 105.000.000 din care 76.000.000 aur și 29.000.000 trate aur. Portofoliul e în scădere față cu anul trecut cu 1.877.576 lei; avansurile pe efecte publice sunt în descrescere cu 8.412.563. Biletele în circulație sunt în spor cu 21.667.340 lei.

zimbesc când trec printre dênșii. Nici eu nu le sunt necunoscut și din meditațiile mele adesea mă trezesc, trebuind să răspund la salutul lor.

La Joia verde, când se fac altare pe la porți, învâlit cu o servietă albă și pe ele statua Maicei Domnului de gips, trei trandafiri într'un păhar și doué sfeșnice de plumb, alérgă dnpă mine, cu tăierul în care tot-déuna aruncă câte un bănuț. Mă tratéză ca pe un vecin și bun prieten pe mine care, veciuc cugetător, trec atât de inofensiv pe dinaintea lor. În Septemvrie când ei înalță în vînt smeiile de hârtie, adesea mă ocolesc în drum, ér câte o fetiță care își petrece sărînd peste o sfôră, se opresce în jocul ei, ca să nu mi-se împletecescă picioréle în sfôră.

Așa zării într'o ăi o fetiță schilodă.

De atunci au trecut mulți ani. Mă mutasem tocmai în părțile acestea și ea era atunci de vr'o 8 său 10 ani. Fetița din nenorocire nu putea să ia parte la sărituri. Imbrăcată în haină de doliu — murise tocmai tatăl său, care era calfă de dulgher — se aședă pe o pétă, luă meci sa cârje în brațe și se uita, cum se juca alții. Mă cuprinse mila, când mă uitam la fața ei tristă, palidă și inteligentă, la ochii ei marî

albaștri și la părul ei castaniu, care eșia la ivélă de sub o pălărie négră. Cu timpul observă mila în privirile mele și răspundea cu un zîmbet melancolic. De câte ori treceam pe lângă ea, îi diceam „Bună ziua mititico“.

Timpul trecea — 2 său trei ani trec așa de repede — și într'o ăi de Joi în luna Maiu, când pomii din grădina călugărilor Sf. Ioan de Deo își îmbrăcaseră podóba lor verde, când pe la órele 11 eșii din casă, șobservai că strada Reussellet oferă o privelisce estra ordinar de solemnă. Uitasem! Era ziua confirmațiunii. Muncitorul, care în fie care séră, cetindu-și jurnalul însculta popii, putea să înjure cât îi plăcea.

„Nu suntem păgâni“, diceau mamele și copiii mergeau la lecția de religie. Afară de acésta, sêrbătorea lecția de religie. Afară de închidă atelierul. Ciobotarul radical, care stătea cu pipa în gură înaintea prăvăliei sale putea să dea din umeri și să murmure, cât îi plăcea printre dinți: „Ce prostie“ acésta nu scădea nimic din spectacolul sêrbătoreșc al străzii.

(Va urma)



**Păruială în cafenea.** „B. L.“ scrie următoarele: În odaia separată a unei cafenele din Braşov eră s'era mai mulţi domni jucau cărţi. La început mergea bine, însă ispita diavolului a provocat în curând certă. Doi dintre jucători, amândoi braşoveni, s'au încăierat şi spre distracţia numeroşilor oşpeţi au aranjat o pălmuire festivă. La intervenţia chelnerilor cu mare greutate se liniştiră domni şi împăcându-se imediat, au urmat mai departe cu jocul, ca şi cum nu s'ar fi întâmplat nimica.

**Ger.** După câteva zile de repaus, gerul şi-a reluat domeniul său. Termometrul arată erăşi câtă 20° şi trenurile sosesc cu întârzieri mari.

**Asasinul călugărului.** Prin luna Octomvrie aduserăm şi noi scirea, că sub un pod de pe drumul dintre Pintic şi Nepos s'a găsit cadavrul unui om mutilat în mod bestial. Mult timp nu s'a putut constata identitatea victimei, nici nu s'a putut descoperi făptuitorul. Abia pe la sfârşitul lunii trecute s'a constatat, că mortul era călugărul Ştefan Constantin din Ilva-mare, care de ani de zile umbla prin comunele de pe Bârgae şi de pe Someş, mângâind omenii cu rugăciuni şi sfaturi bune. Călugărul strinsese din darurile, ce le primia câte-va sute de florini. Bani şi-i plasa de obicei la institutele de economie, d'ea se întâmpla, că de-dea la omenii lipsiţi şi împrumut. Intre alţii fi era dator şi George Vartolomei din Rebra cu 600 corone. Călugărul a mers în noaptea de 8 Oct. la Vartolomei, care l'a primit bine. Vădând însă, că Ştefan Constantin are la sine o sumă mai mare de bani, l'a cuprins ispita diavolului şi când oşpele dormia, l'a omorât cu secura, jefuindu-l de toţi banii săi, în sumă de vr'o 800 corone. Apoi luând cadavrul, l'a ascuns sub un pod, unde l'au găsit a doua zi copiii, cari păziau vitele. Gendarmii din Feldru, au descoperit zilele acestea urme de sânge în casa lui Vartolomei şi luându-l la interogatoriu, şi-a mărturisit crima. Asasinul fu transportat la penitenciarul din Bistriţa, unde este ţinut în prevenţie până i-se va face judecata.

**„Se caută măgari“.** „M. P.“ din Cluşi (23 Dec.) sub titlul de mai sus publică următoarea scire, din care estragem câte-va pasaje în traducere fidelă: „Este lucru scit, că după Serbia noi suntem cei din-tăiu în esportul de porci. În timpul din urmă Englesii au deschis debuşeu în Africa de sud şi pentru *căii maghiari*... Acuma vin Germanii, deschidând debuşeu unei ramure de esport surprinzător de nou: anume *măgarilor maghiari*. Proprietarul Bárány Marton din Gherla a încheiat anume contract cu o firmă din Berlin pentru esportarea a 1000 de măgari. Pote să fie grandomanie din partea Germanilor, că umblă după măgari prin streinăţate, seu póte fi şi politică inofensivă, care are tendinţa de a provoca cel puţin aparenţa, că în Germania nu sunt destui măgari. Orî cum ar sta lucrul, este de mirat, că tocmai la noi s'au adresat — pentru măgari.“

Şi noi ne mirăm.

**Prezenţa de spirit a unei dame.** O damă din Viena a scăpat de o mare nenorocire prin prezenţa sa de spirit. La colţul străzilor Kúrtner şi Augustiner, în faţa hotelului Sacher, unde întotdeauna este mare aglomeraţie, două dame voiau să traverseze strada. Tocmai atunci venea pe acolo un car cu ghiaţă. Dama mai bătrână avu înă atâr timp să sară la o parte, cea mai tinără însă n'a mai putut scăpa şi a ajuns între roţele carului. Se audiră strigăte de desperare din partea trecătorilor, cari se adunaseră grămadă şi aşteptau să li-se ofere un spectacol din cele mai îngrozitoare. Când ce se veđi? După ce a trecut carul, tinăra damă se scólă şi alérgă spre cea mai bătrână, dîcend: „Nu te speria, mamă, nu mi-s'a întâmplat nimica“ Ea avuse adecă prezenţa de spirit şi când s'a veđut între roţele s'a făcut ghem şi a aşteptat nemişcată până a trecut carul. Mulţimea, care se adunase

la faţa locului, a făcut ovaţiuni căldurose tinerei dame pentru prezenţa sa de spirit.

**Sinucidere dublă** Nu de mult s'a sinucis învăţătorea Székely Margit de la şcola confes. r. cat. din Liszka, împreună cu tinéru Ujj István fost vice-notar comunul fiul predicatorului reformat din Ladmoş. O fôie din Cluşi, vorbind despre cauzele acestei duple sinucideri, spune că fata care este originară din Cluşi s'a sinucis fiindcă preotul Gecsei ar fi persecutat-o din cauză, că se logodise cu un reformat, ba în timpul din urmă ar fi acusat-o în faţa senatului şcolar, că întreţine relaţiuni neiertate cu tinéru. Acestea au amărît-o fôrte mult pe fată şi de ruşine şi-a luat viaţa împreună cu amantul ei.

Un pianino de Hoffmann, aprópe nou de tot, se află de vânzare. Detaliile se pot afla la administraţia fôiei noastre.

## Dispariţii princiare.

Scirile telegrafice mai noué confirmă telegramele despre dispariţia principesei moştenitoare a Saxoniei *Luisa Antoinette*. Mai mult, se descopere acum, că şi archiducele *Leopold Ferdinand*, fratele mai mic al principesei, a dispărut de la casa părintescă. Principesa a fugit cu profesorul frances *Giron*, ér archiducele cu actriţa *Maria Adamovici*, cu care era în relaţii de mai de mult. Amoresaţii s'au întâlnit în Genf.

Se dîce, că cauza dispariţiei principesei de coronă ar fi neînţelegerile familiare. Pe când încă regele Albert zăcea bolnav în Sibillenort, între prinţesa şi bărbatul ei s'au petrecut scene penibile. Tóte scrisorile prinţesei au fost confiscate şi pe baza conţinutului din acele scrisori, se prevedé o totală rupere a relaţiilor de căsătorie între cei doi soţi. Bărbatul prinţesei şi archiducele *Leopold Ferdinand* se luau într'una la bătaie. Urmarea a fost, că principela zăcu bolnav mai multe săptămâni. Scirea, că prinţul moştenitor saxon şi-a fracturat piciorul cu ocazia unei vânători, nu era adevărată. După reinsănătoşare, principela s'a reintors la Dresda, unde încă în ziua sosirii s'au petrecut între el şi nevastă-sa scene estra-ordinar de agitate. Principele a bătut pe principesa c'un baston. Ea a plecat imediat la Salzburg.

Din altă sorginte se anunţă, că părechea moştenitoare a trăit în armonie până în timpul din urmă. Sunt câte va luni însă de când numai erau împreună. Şi-au promis reciproc, că vor trăi separaţi în cinsté şi că nu vor îngriji decât de copiii lor. Cu tóte acestea scenele scandalóse s'au repetat. Nu arare-ori principesa avea obrazul sângerat şi umflat de pâlmiile, ce le căpéta.

În Saxonia întrégă, cazul acesta e considerat ca o mare lovitură.

Despre archiducele *Leopold Ferdinand* se anunţă din Viena, că într'o scrisóre adresată domnitorului spune, că *iese din rândul membrilor familiei domnitoare*. El a reînapiat maresalului curţii tóte ordinele sale şi şi-a depus rangul ce-l ocupa în armată. El va purta de aici înainte numele de *Wöfling Leopold* şi cât mai curând se va logodi cu actriţa *Maria Adamovici*. Curtea a luat măsurile necesare, ca pe *Leopold Ferdinand* să-l escludă din familie, ceea-ce se va aduce la cunoscinţa publică în monarhie.

Archiducele *Leopold Ferdinand*, care iubia mult pe sora sa *Luisa*, când acesta s'a măritat, a părăsit şi el Austria. Cu cinci ani înainte voia să iee în căsătorie pe donna *Elvira*, fiica pretendentului la tronul spaniol *Don Carlos*, care scurt după aceea fugi în America cu pictorul italian *Folchi*. Căsătoria proiectată nu s'a făcut din cauză, că *Maria Cristina*, regina regentă a Spaniei, a adresat o scrisóre Maj. Sale *Francisc Iosif* în care îl face atent, că o ast-fel de căsătorie ar încuraja pe Carlişti. Într'aceea archiducele *Leopold Ferdinand* urma să menţină relaţiile

cu actriţa *Adamovici*, curând însă a trebuit să iasă din legăturile armatei austro-ungare, fiind-că într'o cafenea din Iglau, fiind turmentat, a făcut un mare scandal. *Maria Adamovici* s'a strămutat în Viena, unde o visita des archiducele, venind din Salzburg. Încă în tótna trecută se vorbea în cercurile curţii, că archiducele va încheia căsătorie morganatică cu *Maria Adamovici*. Familia domnitoare însă, n'a permis o ast-fel de căsătorie, şi a trimis pe archiduce într'un sanatoriu din ţinutul Rinului, unde a petrecut mai multe luni, şi unde a pretins să se numéscă *Wöfling Leopold*.

Aceste întâmplări preocupă acum Europa întrégă. Doué curţi, cea din Dresda şi cea din Viena, sunt atinse prin aventurile celor doi fraţi. — Cel mai sdrobit trebuie că e bătrânul rege *George al Saxoniei*, care zace bolnav şi care la vârsta înaintată de 70 ani, vede cum fericirea şi mulţumirea a perit din casa lui.

## Afacerea Humbert.

Arestarea la Madrid a familiei Humbert produce o colosală senzaţie în tóată lumea. Dăm adî amănunte noué după scirile ce le-a primit diarul „Univers“:

Se telegrafiază din Madrid, că *Tereza Humbert* continuă a ameninţa pe nisce înalte personalităţi. Dênsa dîce:

— „Intréga avere a ficei mele a fost furată. Voiţi spune numele adevăraţilor vinovaţi. Multe persoane din Paris trebuie să nu mai fi dormind de la arestarea mea încóce.“

„Am să-mi răsbun Acei, cari ne-au desonorat, vor plăti scump infamia lor.“

Membrii familiei Humbert duceau în Madrid o viaţă fôrte frumoasă. Invitau adeseori la prânş pe stăpânii casei, făceau daruri bogate ficei lor. *Eva Humbert* cânta la pian, *Paulina Daurignac* cânta române şi *Ioan* făcea pictură. Visitau muzeele, rarităţile, cafenelele, locurile de preumblare. Diceau că sunt belgieni. Au cumpărat mobile la licitaţie publică. Hârta de rentă încredinţată d'nei *Mugica* va constitui acum întréga lor bogătie afară de colanul de diamante, în valóre de 125 de mii de franci şi de alte bijuterii.

Căţi-va poliţişti francesi se află în călătorie pentru *Buenos Ayres* (Argentina) pe acelaşi bastiment pe care s'a imbarcat dómna *Dalaza*, cređându-se că acesta se duce după amantul său *Daurignac* în America.

Diarele liberale din Paris afirmă, că fostul ministru de justiţie *Guérin*, avocatul d'nei Humbert, e fôrte mult compromis. Alte diare spun, că d-na *Dalaza* a fost aceea care a destăinuit refugiu familiei Humbert.

Correspondentul din Madrid al diarului „*Figaro*“ a interviewat pe *Romain Daurignac*, fratele d'nei Humbert, care a dîs:

— Nu e adevărat că am înşelat lumea cu atâtea milioane. Operaţiunile şi transacţiunile noastre au fost perfect legale. Noi am fost victimele unor cămătarî. Bancherul *Catin* ne-a împrumutat două sute de mii de franci şi voia să-i dăm trei milioane pentru acesta sumă.

*Tereza Humbert* a dîs aceluiaşi correspondent:

— Suntem omenî oneşti. O să facem deplină lumină.

Diarul „*Neue Freie Presse*“ află din Madrid, că mai mulţi comercianţi d'acolo declară, că sunt creditori ai familiei Humbert pentru rufe şi îmbrăcăminte.

Soţii Humbert, arđend nisce documente pe când poliţiştii băteau la uşă, au ars din greşélă şi un pachet de bancnote în valóre de 60 de mii de franci.

*Tereza Humbert*, înainte de a urma pe poliţişti, a îmbrăţişat pe proprietăresa casei d-na *Mugica*, înmânându-i un pachet.

Mai târđiu, deschidend pachetul, d-na *Mugica* a găsit în el 200.000 pesetas, în rentă, şi s'a grăbit să prădea pachetul poliţiei.

*Tereza Humbert* declară, că n'a fugit din Paris, ci a plecat pe faţă, liniştită. Mai declară, că a ascuns într'un loc sigur la Paris documente importante, compromiţătoare pentru mai multe personaje.

Astfel afacerea Humbert va deveni a doua *Panama*.

Familia Humbert a fost descoperită prin o scrisóre anonimă primită de amba-

sadorul frances, căruia i-se dădea adresa exactă.

Jurisconsulţii declară, că familia Humbert va pute să fie condamnată la cel mult trei ani închisóre, deoarece falsificările sunt deja prescise.

Diarul „*Matin*“ anunţă noué şi apropiate arestări. Vêduva Humbert ameninţă de asemenea cu destăinuirii scandalóse.

Diarul „*Patrie*“ spune, că familia Humbert a fost descoperită de agenţi secreţi francesi, trimişi de judecătorul de instrucţie *Lemercier*.

## Convocare.

Adunarea cercuală ordinară a despărţământului „*Alba-Iulia*“ al „Asociaţiunii pentru literatura şi cultura poporului român“, se convócă pe a 3-a zi de Crăciun la 9 Ianuarie n. 1903 la 10 ore a. m. în comuna *Chisfalău*, în edificiul şcolii.

Programul: 1. Deschiderea adunării prin directorul despărţământului. 2. Raportul comitetului. 3. Raportul cassierului. 4. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri noi şi încasarea taxelor. 5. Disertaţiune. 6. Propunerî eventuale. 7. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal. 8. Inchiderea adunării.

La această adunare se invită toţi membrii despărţământului şi toţi cei ce se interesează de progresul cultural şi binele poporului român.

*Alba Iulia*, în 23 Dec. 1902.

*Simeon Micu*,  
directorul despărţ.

*Dr. Ioan Marcea*,  
notarul despărţ.

## ULTIME SCIRI.

**Budapesta**, 24 Decemvrie. Se vorbesce, că la 28 Decemvrie *Szell* şi *Koerber* vor avé o nouă şi ultimă întâlnire în afacerea pactului.

**Bucurescî**, 24 Decemvrie. Se susţine scirea, că Regele *Carol* va face o vizită Regelui *Alexandru* al Serbiei la *Belgrad*.

După proiectul de budget al ministeriului afacerilor stréine, unul din ministrii României în streinăţate va fi promovat ministru de clasa I.

**Iaşi**, 24 Decemvrie. Cu tot frigul două grupuri, compuse din peste 25 Evrei, au părăsit erî oraşul pentru a emigra în America.

**Constantinopol**, 24 Dec. Pórta desfăşură mare zel pentru a face să dispară cauzele de nemulţumire în provinciile europene ale imperiului. Ea indepărtéază, orî permută pe şefii vilaetelor, înlocuindu-i cu personaje mai ireproşabile.

**Londra**, 24 Decemvrie. Archiepiscopul de *Canterbury*, primul notabil în biserica anglicană, a murit.

## Diverse.

**Capital frances băgat în întreprinderi în Rusia.** *Journal officiel* arată că în Rusia s'au băgat aprópe şapte miliarde de lei (7.000.000.000). „Birj. Viedomosti“ dă următoarele amănunte: Şése miliarde sunt puse în hârţii de ale statului şi în obligaţiuni de ale căilor ferate; vr'o 90 de milioane, în fonduri finlandese; în proprietăţi imobiliare sunt vr'o 19 milioane; în bănci 18 milioane; în întreprinderi comerciale şi industriale 792 de milioane. Suma din urmă (792 de milioane) se împarte astfel: în Rusia de nord 25 de milioane; în Rusia centrală 242 de milioane; în Rusia sudică 300 de milioane; în Polonia 180 de milioane.

În privinţa întreprinderilor, în cari capitalul e băgat dă următoarele amănunte: În Rusia de nord sunt: 12½ milioane în metalurgie, 3 milioane în fabricare de ciment, 2 milioane în fabricare de chimicalii, 3 milioane la gaz, 3 milioane în conserve; în Rusia centrală: 146 milioane în metalurgie, 37 milioane în mêtasă, 13 milioane în gaz şi electricitate, în întreprinderi de construcţii de case etc. 3 mil. În Polonia: 132 de mil. în metalurgie şi mine de carbuni, 34 de mil. în întreprinderi de construcţii, etc. În aceste date se numără şi acele întreprinderi belgiene, cari au fost întemeiate cu capital frances.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureşianu*.

Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“  
din Brașov,**

**se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înscrise este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru comandație.)

**Cărți de rugăciuni și predici.**

**Anghira Mântuirii**, cântăciocă de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă *Ediț. IV. corectată*. Gherla. Prețul unui es. înpăreți tari colorați 70 bani. (+ 10 b. porto.)

**Mărgăritarul Sufetului**, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. *Edițiunea IV.* Gherla. Conține peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto.)

**Micul mărgăritar sufletesc**, cântăciocă de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai marișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto.)

**Carte de rugăciuni, cereri și laude** intru onoarea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto.)

**Cuvântări bisericesci** scrise de Ioan Papiu Tom. III. Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

**Cuvântări bisericesci** de Ioan Papiu: tomul I, II și IV cuprinde cuvântări bisericesci acomodată pentru orice timp; și pentru toate săbătorile de peste an. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor săbătorii. Fiecare tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto.)

**Predici pe toate Duminecile și săbătorile de peste an**, Vol. I. de Em. Efeșterescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărul sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

**Predici pentru Duminecile de peste an**, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christe. Conține predici dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

**Mama sfântului Augustin** de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dănuș. Tipografia arhidiecezană din Blăși. Cartea are 31 cote de tipar (500 pagini) și este fructuosă ostenele unor laborioși studenți în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvântul „Salba ne reamintescă societatea literară cu același nume a teologilor din semenișorul desființat „S-ta Barbara“ din Viena, carei societăți îi mulțumim publicarea Fabiolei și a unei părți din catechismul cel nou al lui Decharbe. Traducătorii ne oferă o lectură edificatoare în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Prețul unui esemplar legat elegant în pânză este 4 corone (+ 30 b. porto.) Un esemplar broșat 3 corone (+ 30 b. porto.)

**Cuvântări funebrele și iertăciuni** pentru diferite cazuri de morțe, de Ioan Papiu. Prețul 3 cor. (plus 30 b. porto.)

**Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite cazuri de morțe**, întocmite de Ioan Papiu. Conțin vreo 400 pag. Prețul 3 corone (+ 20 b. porto.)



**Călindarul Plugariului.**

A apărut și se poate procura de la tipografia A. Mureșianu — Brașov, „Călindarul Plugariului“. Prețul, cu porto, 25 cr. (50 bani).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obișnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele postale, scala timbrelor, Măsurile, tirgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților români.

În **partea literară** vedem portretul bine reușit al repausatului episcop **Mihail Pavel** cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Să-l urmărim“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cinci într-o păstaie (poveste de Andersen), Luleua lui moș Radu, Legenda pământului și a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănățenesc) de regretatul tiner poet Victor Vlad Delamarina.

**Partea economică** este și în acest an bine reprezentată prin următoarele articole: „Dușmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea zomilor“ de A. Boldor, „Cauzele de ce sămănăturile sunt rele“ de N. H. Vechiușescu, „Insecte stricăcioase pomilor și viilor“, „Ce plătesce banul și cum îl cruțăm noi?“

După partea economică urmăzează pe mai multe pagini diferite „povești“, apoi „Diverse“ și în fine „Anecdote și Glume“.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțuri.

Dr. univ. med.

**Fritz Hubbes**

fost asistent la clinica  
Universității c. s. r. din Graz.

**Specialist**

pentru boalele de **urechi, nas, gât** precum și pentru boalele de **piele și esterne.**

Órele de **ordinațiune:**

dela 10—12 a. m. și 3—4 p. m.,

în **fie-care** zi.

Din 26 Decembrie 1902 în  
Str. Orfanilor nr. 18 (parterre).

(785,4—10.)

**La Magazinul de haine  
BÉLA ASCHER**

(769,7—10)

**Brașov, Strada Porții nr. 11.**

**se poate cumpăra:**

- 1 Costum de iernă cu . . . . . 18 cor.
- 1 palton de érnă negru séu vênăt cu . . . . . 20 „
- 1 palton scurt de érnă . . . . . 17 „
- 1 Saco de patinat pentru copii . . . . . 10 „
- 1 Costum pentru copii dela 3—9 ani . . . . . 6 „
- 1 Pantalon de érnă . . . . . 5 „
- 1 Halat . . . . . 17 „

neven álló A + 67, 68, 69 hrsz. al. ingatlanra egészben 640 koronába	618	9
„ „ „ „ „	718	16
„ „ „ „ „	830	25
„ „ „ „ „	970	16
„ „ „ „ „	1120	28
„ „ „ „ „	1133	26
„ „ „ „ „	1202	21
„ „ „ „ „	1782	21
„ „ „ „ „	1849	33
„ „ „ „ „	1911, 1912	21
„ „ „ „ „	2135	15
„ „ „ „ „	2144	11
„ „ „ „ „	2152	16
„ „ „ „ „	2311	24
„ „ „ „ „	2458	16
„ „ „ „ „	2552	40
„ „ „ „ „	2625	24
„ „ „ „ „	3166	21
„ „ „ „ „	3197	49
„ „ „ „ „	3212	42
„ „ „ „ „	3270	10
„ „ „ „ „	3344	12
„ „ „ „ „	3764	20
„ „ „ „ „	3852	17
„ „ „ „ „	4011	28
„ „ „ „ „	4945	14 koronában

a ludisori 157 sz. tljkvben foglalt Járú János, Járú Miklos lui Ávrám, Járú Mária ferj. Lakatos Miklósné, Járú János lui Ávrám és Járú Alexe neven álló A + 647. 648, 649 hrsz alatti ingatlanra egészben 12 kor. a ludisori 200 sz. tljkvben foglalt Járú János kisk. Járú Szofrána kisk. Járú György, Járú Anna kisk., Járú Mária kisk., Járú Miklos kisk., Járú Anna özv., Járú Joan. Járú János, Járú Verona, Járú Eftimia, Járú István kisk. Járú Eva, Járú Mária frj. Tomária Dávidné. Járú Juon I. Joan kisk. Járú Péter, Járú Miklos lui Ávrám, Járú Mária frj. Lakatos Miklósné, Járú Juon lui Ávrám, Járú Péter Har kisk. Járú Alexe, Máj-lát Iván, Járú Heléna kisk. és Bukureanu Anna szl. Darú neven álló A + 1822—1828 hrsz. a ingatlanra egészben 48 koron., a 4914—4919 hrsz. ingatlanra egészben 22 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903 évi Január hó 12-dik napján délelőtt 9 órakor Ludisoron megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladadni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 novem. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi Október hó 8-ik napján.

A kir. járásbíróság, mint tljknyi hatóság.

789,1—1

**ABONAMENTE**

LA

**„Gazeta Transilvaniei.“**

Prețul abonamentului este:

<b>Pentru Austro-Ungaria:</b>	<b>Pentru România și străinătate:</b>
Pe trei luni . . . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . . . 12 „	Pe șese luni . . . . . 20 „
Pe un an . . . . . 24 „	Pe un an . . . . . 40 „

**Abonamente la numerele cu data de Duminecă:**

<b>Pentru Austro-Ungaria:</b>	<b>Pentru România și străinătate:</b>
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . . . . 2 „	Pe șese luni . . . . . 4 „
Pe trei luni . . . . . 1 „	Pe trei luni . . . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin  
—> mandate postale. <—

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lámurit și a arăta și posta ultimă.

**Administrațiunea  
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“**

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vind la librăria și Nic. I. Ciurcu la Tremias Nepoții.

Sz. 11904—1902.

tlkv.

**Árverési hirdetményi kivonat.**

A fogarasi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Furnica“ takarékpénztár végrehajtatonak Járú Miklós végrehajtást szenvedő elleni 300 és 476 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíróság) területén levő, Ludisor község területén fekvő a ludisori 28. sz. tljkvben foglalt Járú Miklós, Járú Mária, Járú János, Járú Miklós lui Murán, Járú Mária ferj. Lakatos Miklósné és Járú János lui Ávrám